UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for global helse og samfunnsmedisin

Det medisinsk-odontologiske fakultet

Referanse	Dato
2013/661-ALMY	22.02.2013

Forskningsmelding fra Institutt for global helse og samfunnsmedisin

Institutt for global helse og samfunnsmedisin sin forskningsstrategi bygger på gjeldende forskningsstrategi for Det medisinsk-odontologiske fakultet med hovedelementer som

- styrking av forskningsgrupper og nettverk
- utvikling av metodologiske kjernefasiliteter
- styrking av internt og eksternt samarbeid, internasjonalisering og forskermobilitet
- rekruttering og videreutvikling av fremragende forskere, veiledere og forskningsledere
- sikring av bredde i forskningen
- sikring av god tilgang til ekstern finansiering.

Forskningsgruppene ved Institutt for samfunnsmedisinske fag brukte våren 2012 på å arbeide frem en ny forskningsstrategi for instituttet. 2013 vil bli brukt til å sikre at også målene til forskningsgruppene ved Senter for internasjonal helse inkorporeres her. Videre blir det viktig å sikre at Senteret også i fremtiden har et tverrgående mandat både ved fakultet og UiB. Senteret er og skal være et ressursmiljø for forskning, forskerutdanning og studentmobilitet knyttet til global helse feltet. Økonomiske og administrative incentiver må brukes for å sikre tverrgående virksomhet og for at tverrgående globalt orienterte forskningsgrupper og utdanningstiltak forankres ved Senteret.

Institutt for global helse og samfunnsmedisin arbeider for bedre helse i alle deler av befolkningen og i store deler av verden gjennom å forske på årsaker til helseproblemer og på kvalitet i primærhelsetjenesten. Forskningen baserer seg i stor grad på nasjonale registre og biobanker, kliniske studier, intervensjonsstudier og relevant metodeutvikling. Instituttet ønsker å studere helse gjennom hele livsløpet og har et fokus på utsatte grupper. Forskning på Mor-barn helse i lav og mellominntekts land vil gjennom det nye Senteret for fremragende forskning være et av flaggskipene ved IGS. Globale perspektiver på helse vil i økende grad prege forskningen i flere av forskningsgruppene ved instituttet

Forskning ved IGS skjer i hovedsak i regi av tematiske forskningsgrupper. Gruppene er instituttets viktigste forskningsstrategiske verktøy. Deres fokus og prioriteringer danner

Institutt for global helse og samfunnsmedisin	Postadresse	Besøksadresse	Saksbehandler
Telefon	Postboks 7804	Kafarveien 31	Alette Gilhus Mykkeltvedt
Telefaks	5020 BERGEN	Bergen	55586127

grunnlaget for instituttets forskningsstrategi. Gruppene forvalter driftsmidler som fordeles etter forskningsproduksjon og undervisningsinnsats. Det er et mål at alle instituttets forskere har tilknytning til en forskningsgruppe ved UiB. Gruppene skal ha evne til nyorientering og reorganisering når det er forskningsstrategiske grunner til dette.

Forskningsgruppene vil i perioden 2012-2015 ha fokus på å

- tydeliggjøre forskningstematiske prioriteringer
- dyrke fram høye ambisjoner og kvalitet
- utvikle en god skrive- og publiseringskultur preget av faglig generøsitet
- utvikle kultur for ledelse og internt samarbeid
- utvikle samarbeidet mellom forskningsgruppene, med andre institutter og med eksterne forskere
- knytte til seg nødvendig metodekompetanse
- søke ekstern finansiering
- involvere og inkludere et rimelig antall mastergrads-, forskerlinje- og PhD-studenter
- øke antall postdoc-stipendiater

Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner og samfunns- og næringsliv

Det er et mål at postdoktorer har et utenlandsopphold ved en samarbeidende institusjon. Instituttet vil bruke ordningen med forskningstermin aktivt for å hente inn ny kompetanse og knytte kontakt med gode internasjonale samarbeidspartnere. Samarbeidet med Folkehelseinstituttet, Uni helse og andre institusjoner i vår nærhet skal styrkes og videreutvikles.

Instituttet forvalter biostatistisk og epidemiologisk metodekompetanse for medisinsk og helsefaglig forskning. Vi ønsker å arbeide for å utvikle et tettere samarbeid med relevante miljøer ved andre institutt og ved helseforetaket for å utnytte disse ressursene enda bedre.

Både ISF og SIH har hatt omfattende og langvarig internasjonalt samarbeid som bidrar til både til forskningsfinansiering, høy kvalitet i forskningen og mobilitet. Sentrale samarbeidspartnere finnes i tillegg til i Norden og Europa, særlig i USA (NIH, NIEHS, Duke University, Harvard University, University of Iowa og andre) og med flere institusjoner i Afrika og Asia. Senter for internasjonal helse har en god internasjonal synlighet både som forskningsmiljø og med tanke på innflytelse på internasjonal helsepolitikk.

Senter for internasjonal helse har bygget sitt forskningssamarbeid på to hovedpilarer:

- Forskningssamarbeid med ledende internasjonale universiteter for å utvikle forskning som er viktig innenfor global helse.
- Forskningssamarbeid med universiteter i lav- og mellominntektsland, med en aktiv satsing for kompetanseutvikling og lederutvikling ved disse institusjonene. Hovedgruppen av kandidater med Master og PhD fra SIH returnerer til sine hjemland og blir ledere, og også forskningspartnere for miljøene ved MOF.

Tverrfaglige og faglige initiativ og satsinger (pågående og planlagte)

Instituttet vil utvikle en kjernefasilitet for biostatistisk metodestøtte og registerforskning. Formålet med kjernefasiliteten er å heve metodologisk kvalitet på forskningssøknader og forskning ved fakultet og bidra til større forskningsaktivitet i miljøer som trenger

metodestøtte. Dette vil øke antall publikasjoner av høy kvalitet fra MOF. Kjernefasiliteten vil betjene fakultetets forskere med biostatistisk prosjektstøtte inklusive tilrettelegging og analyse av registerdata, biobankbaserte data og tyngre datasett fra kliniske og epidemiologiske studier. Denne skal inngå som en av fakultetets kjernefasiliteter, men vil også inngå som en sentral del av den nasjonale forskningsinfrastrukturen «Health Registries for Research» som instituttet vil lede og som ligger på Forskningsrådets veikart for nasjonal forskningsinfrastruktur. Kjernefasiliteten vil knytte til seg en stab med gode og fast ansatte statistiskere og informatikere som skal kunne gi prosjektstøtte til prosjekter og forskningsgrupper. Instituttet vil satse på et fagmiljø som har evne til å utvikle relevant metodekompetanse.

Samhandlingsreformen har aktualisert en rekke problemstillinger knyttet til allmennmedisin og andre deler av primærhelsetjenesten hvor det er behov for kunnskap og kompetanse. Et spesielt viktig område er sykehjemsmedisin. Den legevitenskapelige kompetansen må styrkes innenfor dette området. Senter for alders- og sykehjemsmedisin ble åpnet i 2012 Her har vi nå foreløpig finansiering fra både forskningsrådet og GC Rieber Fondene. Instituttet vil arbeide videre med å sikre forankring i det primærmedisinske fagmiljøet og utvikle det tverrfaglige samarbeidet med relevante partnere.

Instituttet arbeider for etablering av et senter for fremragende utdanning (Senter for tverrprofesjonell samarbeidslæring i primærhelsetjenesten) og vil støtte utviklingen av relevant forskning på pedagogikk og læringsformer.

Tiltak som kan styrke publiseringen, særlig på nivå II

Forskningsgruppene får tildelt belønningsmidlene årlig basert på innsats og resultater innenfor forskning og undervisning i foregående år. Publikasjonspoeng inngår som en faktor i modellen. Det arbeides med tiltak for å styrke gruppenes kvalitetssikring av manuskripter. Det arbeides også med å øke de ansattes kunnskap om hvordan instituttet og den enkelte kan få øket uttelling for sin publisering, blant annet ved i enda større grad å prioritere publisering i nivå-II tidsskrift.

Økt utveksling og flere utenlandsopphold hos våre forskere tror vi også vil påvirke publiseringskulturen positivt.

SIH har hatt som policy å publisere i open acces tidsskrift.

Faglige prioriteringer og planer knyttet til eksternt finansiert forskning, hvordan styrke ekstern finansiering

Vi har ambisjoner om å øke den den bidrags- og oppdragsfinansierte delen av virksomheten. Instituttet arbeider målrettet med å øke finansieringen fra både EU, NFR og andre, det er i den siste gruppen vi har lykkes best de siste par årene. Andre viktige finansieringskilder er Allmennmedisinsk forskingsfond, Fond for etter- og videreutdanning av fysioterapeuter, Bill og Melinda Gates Foundation, WHO, Norad, legemiddelindustri og Sjøforsvaret. Vi arbeider strategisk med å få en større del av forskningsrådets og Samarbeidsorganet sine midler. Mange prosjekter har fått såkornmidler til å utvikle større søknader gjennom NORHED programmet til Norad i år.

Forskningsgruppene jobber strategisk for å få inn mer ekstern finansiering til flere større prosjekter.

Nye prosjekter: Senter for fremragende forskning
Centre for Intervention Science in Maternal and Child Health som fikk tildelt SFF status på slutten av 2012 skal bidra til å forbedre mødre og barns helse ved å studere effekten av helsetiltak i lavinntektsland. CISMAC skal drive en rekke intervensjonsstudier, blant annet vaksinasjonsprogram, et program for å gi stipend til jenter for å bedre deres mulighet til skolegang, et annet for å øke andelen av kvinner som får besøk av en helsearbeider innen ett døgn etter fødselen. Det er planlagt og budsjettert for 12 prosjekter i Asia og Afrika. SFF har et budsjett fordelt på 10 år på over 300 millioner. For å få gjennomført alle studiene er man avhengig av betydelig tilleggsfinansiering og man vil søke en rekke finansieringskilder den nærmeste tiden.

Oppfølging av fagevalueringen 2012
NFR-evalueringen har gitt nyttige innspill både til institutt og forskningsgrupper:
Det pekt på at de var noe svak rekruttering til registermiljøene, dette har vi tatt tak i og i løpet av de to siste årene er det ansatt en rekke stipendiater og postdoktorer som er tilknyttet en av de fire registergruppene.

Hovedkomiteen nevner helseregisterforskningen som det mest betydningsfulle forskningsfeltet under folkehelseområdet. I samlerapporten holdes også manglende kompetanse og kapasitet innen dataanalyse av biologiske data fram som en nasjonal svakhet. Hovedkomiteens rapport peker på tre unike forskningsområder i Norge hvorav epidemiologisk forskning og biobanker er ett. Instituttets følger spesielt opp dette gjennom utviklingen av en kjernefasilitet for biostatistisk metodestøtte og annen infrastruktur for registerforskning.

Vennlig hilsen

Rolv Terje Lie
instituttleder

Alette Gilhus Mykkeltvedt
administrasjonssjef